

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ
2002
ЛЮТИЙ
Число 2 (146)
КИЇВ 2014

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

На клич

Десни

З нагоди 18-річчя з дня заснування в Міжнародному виставковому центрі, що на Броварському проспекті столиці, 17 січня відбулися загальні збори Чернігівського земляцтва.

У холі, в утвореному умовному коридорі з виставкових стендів, демонструвалися виставки художніх робіт земляків: художня виставка Григорія Шкребеля; світлини "Пори року" Миколи Засульського; друкованої продукції видавництва "Дім, сад, город"; виставка робіт "Маленька україночка"; виставки музеїв, окремих художників, робіт декоративно-прикладного мистецтва, рекламна продукція туристичного бізнесу з Чернігівської області;

загально-земляцькі стенди та стенди відділень під рубрикою "Наша історія".

Гостей зустрічав Академічний ансамбль пісні і танцю Чернігівсь-

Нинішня зима забарилася, і чи не тому наш славний чернігівський родовід аж світився весняним привітом. Може, радощів додавало і сподіване велике спілкування, може, і наша священна Десна подавала кличний голос своїм синам і донькам, які осіли в Києві.

кого філармонійного центру фестивалів і концертних програм "Сіверські клейноди" та аматорські співочі гурти Козелецького та Бобровицького районів.

Гостями столичних чернігівців були голова Чернігівської облас-

ної державної адміністрації Володимир Хоменко, голова Чернігівської обласної ради Анатолій Мельник, народні депутати України нинішнього та попередніх скликань, заступники голови та керівники департаментів облдержадміністрації, голови районних державних адміністрацій і голови районних рад області, міські голови, керівники земляцьких об'єднань України, високоповажні всечасні отці.

Перед учасниками зборів виступили голова земляцтва Віктор Ткаченко, керівники області Володимир Хоменко і Анатолій Мельник. Зокрема, Віктор Вікторович у виступі зробив аналіз роботи нашої громадської організації.

⇒ 3-7

Встане Україна. І розвіє тьму неволі!
Тарас ШЕВЧЕНКО

У ЛЮТОМУ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

КАРПИЧ Євген Антонович – 85-ліття.

Народився 1 лютого 1929 року в селі Кіпті Козелецького р-ну. Працював заступником директора першого автобусного парку м. Києва.

ШАУЛКО Іван Павлович – 75-річчя.

Народився 13 лютого 1939 року в Носівці. Почесний залізничник України.

БУГЛАК Микола Іванович – 75-річчя.

Народився 14 лютого 1939 року в селі Атюша Коропського району. Працював доцентом кафедри ендокринології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупіка.

Автор біля 90 наукових робіт з ендокринології.

Кандидат медичних наук. Ветеран праці.

ВАРВІНЕЦЬ Борис Семенович – 70-річчя. Народився 4 лютого 1944 року в Омській області РФ (з 1949 року проживає у Чернігові). Нагороджений орденами "За службу Родині", "Красной звезды".

Полковник у відставці.

ЧМИХУН Микола Данилович – 70-річчя.

Народився 11 лютого 1944 року в селі П'ятигори Тетіївського р-ну Київської обл. (батько родом із с. Дігтярівка Новгород-Сіверського району). Працював інженером-конструктором "Енергомонтажпроєкту".

ПРИХОДЬКО Ганна Леонідівна – 70-річчя. Народилася 29 лютого 1944 року в селі Синявка Менського району. Працює фармацевтом ТОВ "КФТ".

САРИЧЕВА Марія Михайлівна – 65-річчя.

Народилася 3 лютого 1949 року в селі Боршна Прилуцького району. Працює викладачем французької мови Київської дитячої

академії мистецтв. Старший вчитель вищої категорії.

ДЕНИСЕНКО Григорій Петрович – 65-річчя. Народився 6 лютого 1949 року в смт. Березна Менського району.

Учасник ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС.

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора.

ІОНОВ Микола Семенович – 65-річчя. Народився 7 лютого 1949 року в Донецьку. Підприємець, інженер-будівельник.

ШЕЛЕСТ Микола Іванович – 65-річчя.

Народився 8 лютого 1949 року в селі Рудьківка Бобровицького району.

Підполковник міліції.

МАКСИМЕНКО Володимир Васильович – 65-річчя. Народився 11 лютого 1949 року в селі Печі Борзнянського району. Працює директором ООО "Тепличтехмонтаж".

ГРИЩЕНКО Геннадій Панасович – 65-річчя. Народився 13 лютого 1949 року в селі Мутичів Ріпкинського району.

Кандидат фізико-математичних наук. Професор. Заслужений працівник освіти України.

КАЛЬНИЙ Владислав Павлович – 65-річчя. Народився 18 лютого 1949 року в смт. Варва. Обирався депутатом Варвинської районної ради.

Був головою Варвинського відділення Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві.

БАРЗІК Володимир Олексійович – 60-річчя. Народився 13 лютого 1954 року в Козельці. Працював головним спеціалістом Вищої ради юстиції України.

ЧЕПЕРИС Лариса Володимирівна – 60-річчя. Народилася 25 лютого 1954 року в Прилуках. Працює комерційним директором СПД "Чуренова А. П."

СКРИПКА Ганна Олексіївна – 55-річчя. Народилася 18 лютого 1959 року в селі Авдіївка. Працює менеджером відділу зв'язків з громадськістю Міжнародного виставкового центру, відповідальним секретарем Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

УГОДА

про співпрацю

Чернігівської обласної державної адміністрації,
Чернігівської обласної ради,
Ради Товариства "Чернігівське земляцтво"
в м. Києві на 2014 рік

Керуючись взаємним прагненням поглиблювати співпрацю органів виконавчої влади та місцевого самоврядування Чернігівщини та Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві в розв'язанні актуальних питань економічного та соціально-культурного життя області, пропагуванні духовних надбань Чернігово-Сіверського краю, Сторони зобов'язуються:

1. Поглиблювати співпрацю органів влади Чернігівщини з Товариством "Чернігівське земляцтво" в м. Києві та його відділеннями. Максимально використовувати можливості земляцтва для:

- ♦ активізації розвитку малого та середнього бізнесу, проведення ярмарків, виставок-продажів товарів і послуг провідних підприємств усіх галузей промисловості, здійснення рекламної діяльності;

- ♦ налагодження співпраці та прямих контактів між закладами культури і мистецтва, обласними відділеннями творчих спілок, фондами, аматорськими та іншими організаціями культури Чернігівщини та Києва, а також проведення днів культури, художніх виставок, гастролей колективів і солістів, інших культурних заходів.

Облдержадміністрація, обласна рада, рада Товариства, керівники відділень

2. У напрямі розвитку культури, туризму та краєзнавства в області об'єднати зусилля для:

- ♦ проведення культурно-мистецьких заходів, науково-практичних конференцій у Національному архітектурно-історичному заповіднику "Чернігів стародавній", Національному історико-культурному заповіднику "Гетьманська столиця" та інших музейних установах;

- ♦ реалізації спільних проєктів з Благодійним фондом ім. Г. Вороного (Варвинський район);

- ♦ ІХ літературно-мистецького свята "Качанівські музи" (Ічнянський район);

- ♦ Міждержавного літературно-мистецького свята "Нетлінне "Слово..." (Новгород-Сіверський район);

- ♦ VI обласного фольклорного фестивалю-конкурсу ім. В. Полевика (Щорський район);

- ♦ Міжнародного молодіжного фестивалю "Дружба-2014" (Городнянський район);

- ♦ Міжнародного фестивалю традиційної слов'янської культури та бойових єдиноборств "Київська Русь" (Ріпкинський район);

- ♦ Всеукраїнського літературно-мистецького свята "Седнівська осінь" (Чернігівський район).

Облдержадміністрація, обласна рада, рада Товариства, керівники відділень

3. Провести спільні заходи щодо відзначення:

- ♦ Дня Перемоги;
- ♦ Дня Конституції України;
- ♦ Дня Незалежності України;

- ♦ Дня визволення м. Чернігова та області від фашистських загарбників.

Облдержадміністрація, обласна рада, рада Товариства, керівники відділень

4. На виконання Указу Президента України В. Ф. Януковича "Про додаткові заходи з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка" організувати та провести культурно-мистецькі заходи, сприяти виданню наукової та художньої літератури відповідної тематики, забезпечити проведення ремонтних та реставраційних робіт з благоустрою і впорядкування об'єктів, пов'язаних з іменем Т. Г. Шевченка, здійснити комплекс заходів у рамках "Шевченківського тижня" в області.

Облдержадміністрація, обласна рада, рада Товариства, керівники відділень

5. На виконання Указу Президента України В. Ф. Януковича "Про відзначення 120-річчя від дня народження Олександра Довженка", з метою забезпечення належного вшанування українського письменника, кінорежисера, кінорежисера, художника, класика світового кінематографа О. П. Довженка вжити заходів щодо виконання комплексу робіт із капітального ремонту та переоснащення кінотеатру ім. О. П. Довженка (сmt. Сосниця), капітального ремонту Сосницької гімназії ім. О. П. Довженка, подальшого розвитку літературно-меморіального музею О. П. Довженка в сmt. Сосниця.

Облдержадміністрація, обласна рада, рада Товариства, керівники відділень

6. На виконання Указу Президента України В. Ф. Януковича "Про заходи у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії":

- ♦ сприяти подальшому виконанню робіт зі спорудження Меморіального комплексу пам'яті жителів населених пунктів України, знищених фашистськими окупантами, та благоустрою прилеглої території;

- ♦ продовжувати проведення комплексу дослідницьких робіт з вивчення трагічних подій 1–2 березня 1943 року в м. Корюківка;

- ♦ сприяти подальшому виданню збірників документів і матеріалів про Корюківську трагедію.

Облдержадміністрація, обласна рада, рада Товариства, керівники відділень

7. У рамках відзначення 150-річного ювілею українського письменника і громадського діяча М. М. Коцюбинського сприяти

проведенню комплексу підготовчих робіт до презентаційного видання (альбомного формату) "Чернігів Михайла Коцюбинського".

Облдержадміністрація, обласна рада, рада Товариства, керівники відділень

8. Співпрацювати в напрямі створення умов для повноцінного розвитку учнів загальноосвітніх навчальних закладів, студентів вищих навчальних закладів, соціального захисту вихованців шкіл-інтернатів із числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів:

- ♦ продовжувати традицію участі вищих навчальних закладів області у міжнародних програмах з обміну викладачами та студентами, залученню їх до проєктів, пов'язаних із приєднанням України до Болонського процесу;

- ♦ продовжувати надання допомоги загальноосвітнім навчальним закладам області для поліпшення їхньої навчально-матеріальної бази, зокрема в рамках акції "Комп'ютер – у рідну школу";

- ♦ продовжувати співпрацю в напрямі поліпшення умов утримання, виховання та реабілітації дітей у центрах соціально-психологічної реабілітації дітей (м. Ніжин, м. Чернігів та с. Хмільниця Чернігівського району);

- ♦ сприяти покращенню матеріально-технічної бази дитячих лікувально-профілактичних закладів.

Облдержадміністрація, обласна рада, рада Товариства, керівники відділень

9. Проводити презентації нових видань, сприяти розповсюдженню української книги, оновлювати книжкові фонди сільських і шкільних бібліотек, підтримувати розвиток книговидання в області.

Облдержадміністрація, обласна рада, рада Товариства, керівники відділень

10. Забезпечувати постійний обмін інформацією про діяльність Товариства. Сприяти розміщенню в земляцькому часописі "Отчий поріг" та обласних ЗМІ інформації про спільні заходи, проведені в містах та районах області.

Облдержадміністрація, обласна рада, рада Товариства, керівники відділень

Голова Чернігівської обласної адміністрації **В.ХОМЕНКО**
Голова Чернігівської обласної Ради **А.МЕЛЬНИК**
Голова Ради Товариства "Чернігівське земляцтво" у м. Києві **В.ТКАЧЕНКО**

17 січня 2014 року

м. Київ

І словом і ділом

Вісімнадцять літ росте та набирає обертів наша добровільна громадська організація – одне з двадцяти шести столичних земляцтв. Тепер в її лавах понад три тисячі членів та тисячі симпатиків. Є в земляцтві визначні державні та політичні діячі, відомі вчені, майстри освіти і культури, охорони здоров'я, ветерани війни та праці, є й зовсім молоді люди – надія нації та держави.

Дозвольте від імені Ради Товариства сердечно привітати вас у новому році та щиро побажати усіх людських гараздів.

Не стану переобтяжувати вас громіздкою доповіддю. Наприкінці грудня відбулася конференція Товариства, на якій Рада звітувала про свою діяльність, заслухала доповідь Ревкомісії, обговорила насуцні питання земляцтва, оновила склад Ради, прийняла відповідні ухвали.

Вже багато років поспіль ми укладаємо Договір про співпрацю з обласною держадміністрацією і обласною радою. Приємно, що переважна частина спільних домовленостей на 2013 р. виконана. Міцніють контакти місцевих органів влади та відділень Товариства, а також ділові стосунки з Київською міською владою.

За 2013 рік у Києві, а також на Чернігівщині, за участю земляцтва і його відділень проведено більш як 630 заходів. Серед них як традиційні, які усталювалися за 18 років нашого існування, так і нові, ініціатива в проведенні яких виникла в останні роки.

Це:

- ♦ участь у святах міст і сіл Чернігово-Сіверщини, різноманітних ярмарках, виставках, пов'язаних з Чернігівщиною, у Києві і на малій батьківщині. Наприклад, тільки у рамках Програми розвитку виставково-ярмаркової діяльності в Чернігівській області на 2012–2015 роки Чернігівським відділенням земляцтва та "Маркетинговим центром-2000" протягом року в Чернігові проведено понад 20 виставково-ярмаркових заходів;

- ♦ участь у відкритому фестивалі традиційної слов'янської культури та бойових єдинборств "Київська Русь" у селищі Любеч Ріпкинського району, Всеукраїнському літературно-мистецькому святі "Седнівська осінь" в селищі Седнів Чернігівського району;

- ♦ віншування наших ювілярів;

- ♦ участь у громадських і державних заходах на Чернігівщині, головними з яких були: відзначення 70-х роковин Корюківської трагедії; 80-річчя від дня народження Бориса Іваненка; 140-ї річниці від дня народження Юрія Виноградського; 180-ї річниці від дня народження Олександра Кістяківського;

- ♦ відображення сьогоденного життя Чернігівщини та Чернігівського земляцтва у Києві на шпальтах нашого газети "Отчий поріг" та офіційного сайту;

- ♦ під постійною опікою знаходилась чернігівська садиба у Пироговому. Крім земляцьких толок весною та восени по упорядкуванню саду та квітників, зроблено поточний ремонт будинку – пофарбовані вікна, двері, підлога, придбані нові фіранки, поповне-

на бібліотека нашої хати новими виданнями;

- ♦ допомога у виданні нових книжок наших земляків, зокрема: ґрунтового історичного дослідження Петра Кононенка "Україна у нас одна" у двох томах; Миколи Адаменка "Володар казкових скарбів (слідами Ю.С. Виноградського)"; Івана Забіяки "Епістолярна спадщина Василя Горленка" та ін.;

- ♦ регулярні зібрання більшості відділень земляцтва для вирішення поточних питань, надання всебічної допомоги землякам, які її потребували;

- ♦ вирішення для земляків питань щодо працевлаштування, медичної діагностики та лікування, допомоги при вступі до навчальних закладів столиці;

- ♦ плідне співробітництво з наданням реальної підтримки медичним установам, навчальним, музейним і культурологічним закладам області;

- ♦ передача багатьох тисяч підручників для шкіл і кількох тисяч книг для бібліотек області;

- ♦ забезпечена робота пункту гарячого харчування для людей похилого віку на 30 осіб в смт. Понорниця;

- ♦ проведена величезна робота та видане фундаментальне дослідження про Корюківську трагедію Василя Устименка "У кожного своя правда. Істина одна. Корюківка: довічний біль";

- ♦ протягом року організовані сотні поїздок активу земляцтва в рідні міста, села, хутори;

- ♦ надана суттєва матеріальна допомога багатьом церковним установам в містах та селах Сіверщини;

- ♦ підтримувались плідні зв'язки з Чернігівським земляцтвом у Москві, відділенням Чернігівського земляцтва у Томську, чернігівцями у різних містах України;

- ♦ проведена робота по благоустрою меморіалів забутих воїнам Червоної армії в роки ВВВ, по впорядкуванню та благоустрою могил;

- ♦ в Семенівці з'явився народний музей Т.Г. Шевченка, на відкриття якого зібрано понад 150 тис. грн. і більше сотні експонатів;

- ♦ плідна співпраця з земляцькими організаціями області України у м. Києві в рамках Асоціації земляцтв України;

- ♦ надана суттєва благодійна допомога дитячим будинкам області (тільки спеціалізований будинок дитини "Надія" збагатив свою матеріально-технічну базу на 74 тис. грн.), будинкам престарілих в Прилуцькому, Корюківському, Козелецькому районах, а певною мірою практично в кожному районі Чернігівщини.

З огляду на те, що 2013 рік в Україні оголошено Роком дитячої творчості, молодіжним відділенням земляцтва проведено дитячий конкурс серед школярів області "Мій рід – коріння краю".

За сприяння земляцтва було проведено ремонт та обладнано сучасною сантехнікою кімнату особистої гігієни дівчат у Чернігівському центрі соціально-психологічної реабілітації дітей, здійснено заміну дерев'яних вікон на металопластикові в актовій залі та спальній кімнаті дітей дошкільного віку центру соціально-психологічної реабілітації дітей (с. Хмільниця, Чернігівського району), а також придбано м'які меблі для групових приміщень Ніжинського центру соціально-психологічної реабілітації дітей.

Чернігівським земляцтвом і Міжнародним виставковим центром, на території якого ми зараз знаходимося, минулого року було прийняте рішення про взяття під свій постійний патронат найбільшої на Чернігівщині загальноосвітньої школи-інтернату І-ІІІ ступенів на 180 дітей-сиріт у м. Городня. В 2013 році школі надано грошову допомогу в розмірі 95 тис. грн. Кошти було використано на придбання меблів для дитячих кімнат і поточний ремонт приміщення школи.

Назване мною – далеко не повний перелік добродійних справ, здійснених київськими земляками для малої батьківщини і за кожною справою стоїть труд та патріотизм конкретних людей.

Іntenсивно працював офіс земляцтва на чолі з Тетяною Літською. Але все-таки основна, жива робота була сконцентрована в 20-ти відділеннях, ветеранському, чорнобильському та молодіжному об'єднаннях. У всіх осередках напередодні нашого зібрання відбулися збори і вони в черговий раз виявили багато цікавого, корисного – і для земляцтва, і для рідного краю. Багато добрих справ і починань на рахунок Чернігівського відділення (Микола Компанець), Корюківського відділення (Василь Устименко), Сосницького відділення (Олексій Орехович), Коропського відділення (Анатолій Карацуба), Бобровицького відділення (Андрій Пінчук), Ічнянського відділення (Микола Вошевський), Прилуцького відділення (Павло Кривонос), Новгород-Сіверського відділення (Микола Засульський), Козелецького відділення (Володимир Саченко), ветеранського об'єднання (Сергій Кудін).

Активно працювала й решта відділень, а в Ніжинському відділенні та чорнобильському об'єднанні з'явилися нові керівники, що додало надій на плідні результати.

Насамкінець мушу сказати про те, що найбільш нас хвилює.

Нашому Товариству виповнилося 18. І всі ми подорослішали на 18 років. Тим, кому було 50–55, стало 70–75. Звичайно, що прожиті роки певною мірою знижують активність і у фізичному розумінні, і у суспільному сприйнятті. Та й нас вже сприймають по-іншому. Ми про це говорили та орієнтували на оновлення членства нашого земляцтва.

Приємно, що поповнились молоддю Борзнянське, Новгород-Сіверське відділення. Є запас "молодого міцності" в Сосницького відділення. Очікуємо новачків від Ніжинського, Городнянського, Козелецького відділень. Та й молодіжне відділення на чолі з Василем Тройною в повній мірі не реалізує свої можливості.

Я б хотів, щоб відсьогодні кожен з нас задумався про майбутнє нашої громадської організації і привів до її лав своїх дітей, онуків, дітей і онуків своїх друзів, родичів.

Сподіваюсь, що 2014 рік буде ще більш плідним і змістовним у нашій роботі.

Вітаючи присутніх з 18-річчям з дня створення Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві, Володимир Хоменко зазначив, що кожен із земляків у різний час і різними шляхами вирушав від батьківського порогу та крізь роки і відстані зумів пронести у своєму серці любов до рідного краю, прагнення зберегти й примножити його здобутки. Він відзначив, що упродовж 18 років своєї діяльності земляцтво допомагає мешканцям Чернігівщини як у вирішенні загальнообласних питань, так і в розв'язанні болючих проблем земляків, які опинились у непростих життєвих обставинах. І до цього спонукають членів Товариства не закон чи обов'язок, а поклик щирого серця, усвідомлена глибока душевна потреба творити добро.

На клич Десни

Голова облдержадміністрації підкреслив, що співпраця між Чернігівською обласною державною адміністрацією, іншими органами виконавчої влади і місцевого самоврядування області та Чернігівським земляцтвом у м. Києві міцнішає й розширюється.

Затим він коротко проінформував земляків про виконання Угоди про співпрацю Чернігівської обласної державної адміністрації, Чернігівської обласної ради, Ради Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві на 2013 рік.

І жителі області, і земляки за її межами поправу можуть пишатися здобутками чернігівських аграріїв. У 2013 році вперше за всю історію краю було перевищено тримільйонний показник збирання зернових. І це, за словами Володимира Хоменка, не межа потенційних можливостей Чернігово-Сіверщини.

Активно готується Чернігівщина до вшанування знакової для всієї країни дати – 200-річного ювілею Великого Кобзаря.

Цьогоріч Україна широко відзначатиме 120-річчя видатного українського письменника і режисера Олександра

Петровича Довженка. І чернігівцям – землякам славетного митця – належить гідно вшанувати його пам'ять.

До цієї дати планується здійснити реконструкцію Сосницького літературно-

меморіального музею Довженка, оновити його експозицію, провести на високому рівні пам'ятні заходи. А у центрі Чернігова незабаром з'явиться пам'ятник Олександрі Довженку. Знаково, що реалізація цього проекту здійснюється за сприяння нашого земляка, відомого на Чернігівщині мецената, Почесного громадянина міста Прилуки Юрія Коптева.

Протягом року в області заплановано цілий ряд заходів з нагоди 150-річчя

від дня народження видатного письменника та громадського діяча Михайла Коцюбинського, 125-річчя від дня народження українського композитора Левка Ревуцького, 125-річчя від дня народження славетного бандуриста Олександра Корнієвського.

У місті Корюківка продовжується будівництво об'єктів музейно-меморіального комплексу пам'яті жителів населених пунктів України, знищених фашистськими окупантами.

Увага до виховання молоді, створення належних умов для її духовного і фізичного розвитку – один з пріоритетів співпраці обласної влади Чернігівщини і Товариства "Чернігівське земляцтво" у м. Києві.

Адже ніяким мірилом неможливо виміряти вдячність людей, які, опинившись у скрутних обставинах, відчули реальну допомогу земляків, – зауважив керівник області.

Присутніх привітав голова обласної ради Анатолій Мельник. Він висловив сподівання у тому, що і надалі до лав земляцтва залучатимуться ініціативні люди – вихідці із Придесення, які будуть використовувати усі його можливості для піднесення економіки, добробуту та культури краю, зростання авторитету Чернігівщини на теренах України та світу.

На завершення урочистої частини зборів відбулася офіційна церемонія підписання Угоди про співпрацю Чернігівської обласної державної адміністрації, Чернігівської обласної ради, Ради Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві на 2014 рік.

Після цього учасники та гості переглянули святковий концерт і поспілкувалися у відділеннях.

Олексій ОРЕХОВИЧ
Фото Ганни СКРИПКИ

**За активну участь
у роботі земляцтва та значний
внесок у розвиток рідного
Чернігово-Сіверського
краю нагороджуються:**

**Почесною грамотою
Чернігівської обласної
державної адміністрації**

*Євгенія Макаренко (Прилуцьке відділення);
Андрій Михалко (Козелецьке відділення);
Ніна Саєнко (Борзнянське відділення).*

**Почесною грамотою
Чернігівської обласної ради**

*Сергій Кудін (ветеранське об'єднання);
Сергій Крекотень (Корюківське відділення);
Алла Поплавська (Прилуцьке відділення).*

**"Почесним знаком"
Товариства "Чернігівське земляцтво"
в м. Києві**

*Микола Лойко (ветеранське об'єднання);
Надія Кольцова (Варвинське відділення);
Володимир Березан (Козелецьке відділення);
Євген Калін (Прилуцьке відділення);
Михайло Худобець (Семенівське відділення).*

За активну участь у роботі земляцтва та значний внесок у розвиток рідного Чернігово-Сіверського краю нагороджуються:

Почесною грамотою Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві

*Петро Кононенко (Бобровицьке відділення);
Ніна Саєнко (Борзнянське відділення);
Микола Обушний (Борзнянське відділення);
Микола Охрімець (ветеранське об'єднання);
Ірина Козел (Городнянське відділення);
Олена Лагрєнн (Городнянське відділення);
Ірина Тарновська (Ічнянське відділення);
Тамара Устїч (Ічнянське відділення);
Людмила Мельник (Козелецьке відділення);
Наталія Сидорук (Козелецьке відділення);
Володимир Йовенко (Козелецьке відділення);
Валентина Михайленко (Коропське відділення);*

*Любов Брикова (Коропське відділення);
Антонїна Гавриленко (Коропське відділення);
Нїнєль Навроцька (Нїжинське відділення);
Ганна Харченко (Новгород-Сїверське відділення);
Микола Литвин (Новгород-Сїверське відділення);
Володимир Білоус (Новгород-Сїверське відділення);
Галина Кокта (Новгород-Сїверське відділення);
Микола Федоренко (Прилуцьке відділення);
Оксана Шаповал (Прилуцьке відділення);
Леонїд Савченко (Сосницьке відділення);
Михайло Кашич (Сосницьке відділення).
Володимир Хїльчевський (Бахмацьке відділення).*

Подякою Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві

*Анатолїй Сипливий (Борзнянське відділення);
Вїктор Сїдєльов (ветеранське об'єднання);
Тамара Максименко (Семенївське відділення);
Вїктор Липовка (Семенївське відділення);*

*Тамара Катїман (Новгород-Сїверське відділення);
Ольга Сирова (Корюківське відділення);
Єфросинїя Андронова (Корюківське відділення).*

ВІЙНА

Чверть століття тому в далекій афганській стороні нарешті завершилася багатолітня війна. Мені ж, як і тисячам ровесників, кинутим кременівськими вождями на бійню, продовжують снитися жахливі дні й ночі, над якими не солов'ї співали, а свистіли кулі.

І НИНІ СНИТЬСЯ

І згадується народжена серед нішніх наших афганців пісня-спомин, у якій є такі рядки:

*Теперь Афган – истории страницы,
А ордена в шкафу на пиджаке.
Но до сих пор мне продолжает сниться
Последний бой в далеком кишлаке.*

Як відомо, відповідно до Указу Президента України цей рік оголошено роком пошанування учасників бойових дій на території інших держав. Справді, Україна ніколи не стояла осторонь різних збройних конфліктів у найвіддаленіших куточках планети. А їх же було чимало. Після 1945 року локальні війни виникали 26 разів у країнах Європи, Азії, Африки. Звісна річ, афганська війна, яка тривала майже десять років, була однією з найкровопролитніших. Як би не оцінювали її характер історики, ми, як і товариші по зброї з інших воєн, можемо пишатися, що наші воїни-інтернаціоналісти виконали свій обов'язок, продовживши традиції старшого покоління – ветеранів Другої світової війни.

15 лютого в День вшанування учасників бойових дій на території інших держав відзначається й 25-та річниця виведення радянських військ із Афганістану. Це водночас сумна та радісна дата для тих, хто пропустив через власне серце буремно-вогняні події, це привід вшанувати загиблих і померлих "афганців", згадати про часи служби "за річкою" та глибше зануритися в проблеми нинішнього життя ветеранів тієї війни. Народ справедливо оцінив наш ратний подвиг, назвавши іменами загиблих вулиці, школи, поставивши гідні пам'ятники на їхніх могилах. Та маємо й приклади байдужості до ратного подвигу з боку державних чиновників різного рангу, що не може не хвилювати.

Війна в Афганістані та інші зарубіжні конфлікти, в яких ми, підкоряючись військовій присязі – а вона в ті часи була священною, – не пішли на зраду, обпалила не тільки наші обличчя, а й душі. Нехай політики з політиканами по-своєму оцінюють ті давні події, важливо одне: ми були й назавжди залишимося в пам'яті народній солдатами, які виконали свій обов'язок перед тодішньою Батьківщиною. Не армія зазнала поразки, пройшовши через стільки випробувань і зрештою програвши на прощання траками бойових машин на понтонній переправі. В цьому споконвіків конфліктному регіоні особливо яскраво висвітлювалися всі прора-

хунки стратегії лідерів СРСР щодо військової допомоги іншим партнерам по різних блоках, зазнала поразки політика колишнього партійного керівництва, де реально використовувалося збройне втручання у внутрішні справи інших держав, спрямоване на підтримку режимів, що декларували соціалістичний шлях розвитку або прикривалися ним. І все це за рахунок життів тисяч юнаків, матеріального виснаження країни. Завдяки активній пропаганді ми були впевнені в благородстві місії, в якій брали участь. Ми темними ночами чи обпаленими сонцем днями вели затяжні бої з душманами, але й зустрічалися часом із добрими мирними афганцями, їхніми дітьми, які теж потерпали від війни. Що ж, війни затівають політики, а платять власною кров'ю народи...

Чи бажали наші нинішні ветерани – такі, як той же відомий письменник Іван Корбач – долати тисячі миль у невідомому напрямку й із невідомою метою, аби опинитися аж

на кубинському острові і там нарешті дізнатися, що мають стати живим щитом між двома супердержавами? Чи почувався за тишиною в Африці через кілька десятиліть наш бойовий генерал Анатолій Собора? Чи хотіли вриватися в кам'яні скелі Кандагару мої друзі по зброї, замерзати в чужих снігах за чужі інтереси? Ні, то було безглуздя, а не справедливе виборювання власної свободи. На жаль, українські військові формування під прапорами ООН і нині перебувають у інших бойових точках планети. Не хотілося б, щоб українські матері знову оплакували своїх загиблих за чужі інтереси синів...

Ветерани бойових дій, згуртовані в нашому славному земляцькому об'єднанні, – особистості, котрі заслуговують і на журналістське слово, і на зірке око художника-

портретиста, і на всюдисущу кінокамеру. Їм є що сказати про свою бойову молодість – досить бодай проглянути в привезені з-під вогню неповторні любительські фотографії, зроблені часом всупереч строгим заборонам армійського начальства в місцях боїв. У всякому разі, наша земляцька газета буде й надалі надавати місце для таких свідчень історії. Ми не повинні зникнути безслідно в мороці віків, наш досвід має стати повчальним для майбутніх поколінь. Це наш святий обов'язок перед побратимами, які вже ніколи не підведуться в нову атаку...

Наші ветерани воєн у складному сучасному житті з усіма його труднощами, соціальними, політичними й фінансовими потрясіннями цінують плече побратима й не поривають зв'язків із малою Батьківщиною, без якої ми не жили жодного дня і в чужих краях. На жаль, проблем достатньо, серед них і підтримка родин загиблих та померлих ветеранів, вирішення питань інвалідів війни. До відома читачів, на сьогодні на Чернігівщині проживає 4800 учасників бойових дій на території інших держав, із них понад 3000 "афганців". Із афганської війни не повернулося 117 воїнів, 2 зникло безвісти, після виводу військ пішло з життя понад 1500 бойових побратимів. Така невтішна характеристика наслідків злочинної кременівської афери. І добре, що з набуттям державної незалежності українських юнаків обійшла доля Чечні та інших конфліктів, які переслідують народи сусідньої країни.

Хочеться привітати через газету всіх бойових ветеранів воєн, об'єднаних у нашому відділенні, і тих, із ким ми маємо можливість зустрічатися в рідній Сіверській стороні, із ратними святами. Наша пам'ять не засне доти, доки ми будемо спільними зусиллями дбати про всіх друзів по зброї. Бо всі ми воювали за мир.

Сергій КУДІН,
керівник ветеранського об'єднання,
ветеран війни в Афганістані.

Дехто стверджує, що по життю ми йдемо за чітким, ще чи не в дитинстві обраним маршрутом. Інші запевняють, що оті стежки-доріжки самі обирають нас, встеляючи шлях або пелюстками запашних троянд, або колючими шипами від них.

Мабуть, і ті, і інші по-своєму праві. Бо, як відомо, істина завжди десь посередині.

На війні, як на війні...

Особисто я з дитинства мріяв про повітряно-десантні війська, стрибки з парашутом з висоти, коли аж дух перехоплює. Романтика неба полонить і відпускає, часто-густо полишаючи по собі гіркий присмак нездійсненності.

Ще навчаючись у школі, я записався в Чернігівський авіаспортклуб і здійснив свої перші польоти наяву. Звичайно, дійсну військову службу я відбував у повітряно-десантних військах у литовському містечку Гайжюнай.

Учбові будні – це маршкідки з повним боекомплексом, стрибки з парашутом, навіть політпідготовка – все це давалось мені легко, вчився залюбки. Моє тяжіння до служби було помічене і відзначене позачерговим, "високим" званням молодшого сержанта. Напевне, у дивізійного командування на це був свій далекий приціл – планувалося залишити мене в учбовому підрозділі для навчання молодого поповнення, яке прибувало тоді з усього Союзу.

Але "Афган", в який ми увійшли для надання "безкорисної" братської допомоги, почав набирати несподіваних, а чи й небажаних обертів. Там розпочалася справжня війна. А на війні, як на війні. Завжди не вистачає кваліфікованих військових спеціалістів різних рангів і професій. З усіх взводів і рот нашої учбової дивізії відбирали кращих курсантів, віддаючи перевагу дужим, спритним хлопцям, добре навченим військовій справі з таким-сяким життєвим досвідом та "правильною" біографією. З ними проводили розмови на предмет – Батьківщина покликala. Звичайно, були й такі, хто відразу відмовлявся від отого почесного інтернаціонального обов'язку. Але таких було небагато. Бо хто, скажіть, не мав у неповних 19 років ратними подвигами, не хотів випробувати себе на чоловічу міць, врешті-решт повернутися додому змузженим чоловіком, котрий побував у багатьох бувальцях і з орденем на грудях. Про сумні варіанти щодо можливого повернення мало хто тоді з нас думав.

І ось наш літак благополучно приземлився в Кабулі. Ми обережно ступили на чужу опалену землю Афганістану, на якій невідомо що нас чекало. Проте, спочатку – нічого особливого. Ми звалили до афганського клімату. Як не як, але висота над рівнем моря понад 2500 метрів дається взнаки: дихати важко, а в голові наче дятел довбає. Тут ми вивчали місцеві звичаї,

проводили тактико-технічні навчання в гірській місцевості. то була важка виснажлива праця, після якої хотілося власти під якийсь куц чи під камінь і просто лежати, ні про що не думаючи. В такі хвилини духовного і фізичного виснаження ліками для душі була наша дружба, особливо із земляками. Був і в мене такий вірний друг Віктор Івцікий, з яким ми разом їхали в одному вагоні ще до Литви. Вітько – родом із Житомирщини, то ж ми обмінювались спогадами

про наші рідні краї і думали служити разом до "дембеля", але не вийшло. Мене відправили у найпівденнішу точку Афганістану у провінцію Гільменд, де біля містечка Лашкарга базувався наш підрозділ. Але з Віктором доля нас не роз'єднала – ми зустрілися після демобілізації і на сьогодні ми куми, дружимо сім'ями.

На новому місці служби умови були не ті, що в цивілізованому Кабулі. Тут намети, буржуйки і постійне бойове кругове чергування в окопах. Нам доводилося супроводжувати колони наших машин, а також на прохання місцевих жителів – колони їхніх машин до великих міст, таких як Кандагар чи Герат. Часто доводилось брати участь у зачистці населених пунктів від бандформувань, бувати у нічних засадах на каравани зі зброєю, які направлялись сюди з Ірану чи Пакистану. Чимало було випадків, коли справжню відвагу і героїзм проявляли наші хлопці, вчорашні школярі, робітники чи колгоспники. На все життя запам'ятався мій перший бій, коли довелося подивитися смерті прямо в очі, пережити втрату бойових товаришів...

То були передостанні дні грудня 1981 року. Нашу роту серед ночі підняли по сигналу бойової тривоги. Було отримано повідомлення, що з селища Кала-Буст рухається група душманів.

Зібралися за лічені хвилини, намагаючись втиснути в свої пришиті до "ліфчиків" бездонні кишені якомога більше набоїв. Ми йшли в передранковій темноті, ступаючи слід у слід. Мабуть саме тому від нервової напруги до мене причепилася мелодія пісеньки про циліників, яку чув ще в ранньому дитинстві. "Ми прийшли чуть свет/ друг за другом вслед". Я й бубонів її про себе, аж поки хлопці не помітили це і зацикали на мене – потрібно було зберігати повну тишу. Ось –

ось мали вийти на душманів, але вони перші вийшли на нас, вірніше, наш дозор зіткнувся з їхнім. Секундне замшання від раптової, хоча і очікуваної стрічі, і почалася палба. Я перед самим своїм обличчям, не більше як за 7–10 метрів, побачив душмана, який цілився в мене. Вчасно, майже підсвідомо спрацював рефлекс самозбереження. Я миттю стрибнув убік, відкотився за якусь каміньку і відчув, як куля продрижчала джмелем на головою і вдарилася об скелю. Дрібні камінчики розлетілися увсебіч, а мій кривдник, що ледь не відібрав у мене життя, вцілений кимось із хлопців, впав і скотився із стежки. Бій тривав.

Важко поранили нашого комвзводу лейтенанта Володимира Рядовкіна. Солдат, який підхопив командира, від вигляду крові зомлів. Я крикнув йому, щоб брав командирський автомат і хутчі за мною. Разом ми відтягли командира у безпечне місце, де ним опікувалися санітари. Пізніше ми довідалися, що його рана була смертельна. А я не раз потім бачив уві сні наставлене на мене дуло карабіна і холодні очі душмана. Запитував себе, чому я залишився жити, а не він. Відповідь була проста, бо моя мама, лягаючи спати і піднімаючись вранці, молилася і просила у Бога, щоб я повернувся додому живим. Можливо, і його мама теж просила у свого Бога за своє дитя. Тоді виходить, що перемогла наша віра. Так я із безпечного комсомольця став віруючою людиною. Такими з Афганістану повернулося багато, дехто став навіть священиком.

Служба тривала. І були на тій війні, як на війні: і горе, і сльози, і втраги, і свої маленькі радості. Адже ми були такі молоді і нам хотілося жити.

А нещодавно я прочитав таке: "Доля – не випадок, а продукт вибору". І задумався: виходить, що все, що з нами було там і що є нині, воно не випадкове. Ми самі його вибрали. Чи можливо, хтось за нас?!

Володимир ШУРХАЛ

На початку лютого виповнюється 11 років Охнінківському шкільному благодійно-заохочувальному Фонду. Заснував його випускник нашої школи 1951 року доктор біологічних наук, професор, академік аерокосмічної академії, заслужений діяч науки і техніки України Микола Васильович Макаренко.

Для рідного села

Народився він 6 лютого 1937 року в нашому мальовничому селі над річечкою Утка на кутку, який здавна має назву Завода, тобто, "за водою". Його батьки, Василь Іванович та Олександра Пилипівна, рідна земля, люди дали путівку в життя, і відомий учений про це ніколи не забуває, про що свідчить і унікальний Фонд. Мабуть, на це подвигло його і власне трудове життя: дитинство з шкільними уроками та безкінечними сільськими роботами, завідування сільською бібліотекою, служба в армії, навчання в Черкаському педінституті. І нарешті остаточний вибір – наука, яка й стала смыслом усього життя нашого земляка. Вона принесла йому визнання в науковому світі. Микола Васильович опублікував 370 наукових праць, має 10 винаходів, які знайшли широке застосування не лише в нас, а й за кордоном. Під його керівництвом захищено 6 докторських та 24 кандидатських дисертацій. Він був одним із керівників по підготовці до польоту в космос першого космонавта незалежної України Леоніда Каденюка.

Незважаючи на численні вигідні пропозиції працювати за кордоном, Микола Васильович 47 років плідно трудився в інституті фізіології ім. О.Богомольця. Надзвичайно скромний у побуті, він зберіг у собі виключно скромність, чуйність, людяність, що й сподвигло його на створення незвичайного Фонду. І це при тому, що наш земляк не став скоробагатком, живе тільки за рахунок титанічної наукової праці. І коли тисячі розжирили "нових українців", яких і українцями соромно називати, дбають про власне збагачення, Микола Макаренко мріє лише про те, що благодійна справа створення благодійних фондів у школах продовжиться іншими випускниками шкіл України, які мають для цього бодай найменші матеріальні можливості чи здатність згрупувати довкола благодійної ідеї благодійників.

Мета його Фонду – утвердження гуманізму та милосердя в суспільстві, сприяння розвитку освіти й науки, вияв-

лення серед школярів талановитої молоді та допомога їй. Адже не секрет, що в наш час, коли сталося глобальне розшарування суспільства, навіть талановитій дитині з бідної – особливо сільської – родини надзвичайно важко вибитися в люди. Отож у нашій школі після закінчення кожного навчального року на загальношкільних зборах учителів, члени батьківського та учнівського колективів, представники органів місцевого самоврядування визначають суму грошової допомоги для творчої молоді. Як правило, серед стипендіатів відмінники навчання, переможці і призери предметних олімпіад, лауреати обласних й районних конкурсів.

Не дивно, що діяльність Фонду є справжнім стимулом для охнінківських школярів. Сума матеріальної винагороди для учнів зростає щороку: 2004 рік – 900 грн., 2005 рік – 1710 грн., 2006 рік – 2300 грн. і т.д. Минулого року вона склала 6650 грн.

Школа має безперечні успіхи з фізичної культури і спорту. Тому серед відзначених впродовж семи останніх років переможці та призери районних шкільних спартакіад, змагань із техніки й пішого туризму.

Тепер у навчальній діяльності учні вбачають повсякденну добросовісну працю, яка заохочується. Але підхід при цьому справедливий. До прикладу, переможцям ряду районних олімпіад, лауреатам кількох обласних конкурсів Юлі Проценко вручили 680 грн., Ірині Шрамко 670, за спортивні досягнення братам Костенкам 680 грн.

Благодійник поклав на рахунок охнінківських школярів пристойну суму, тому щороку вони ділять між собою відсотки. Чим не стимул для наслідування іншим благодійникам?..

Отакий то наш славний земляк!

Чи не доводилося вам помічати, що про близьку людину розповідати непросто? Завжди на пам'ять наворачуються деталі чи епізоди, що з різних боків характеризують її, але загальний образ через це проглядається не зовсім чітко, як портрет

у імпресіоністів: у світлотінях, неприродних, здавалося б, кольорах проступають очі, обличчя, постать і навіть характер. Так і в мене. Знаю Миколу Васильовича ось уже років із сімнадцять, а от написати повний портрет досі не можу. Бо ця людина знакова, особлива. Сказав би, велика, але уявляю, якою могла б бути на це його реакція. Він не любить славослів'я, людина скромна, котра, проте, знає собі ціну. Він із тих, кому вірять. Така риса завжди була рідкістю, а в нинішній час взагалі стала унікальним явищем. Вірять і люблять.

Головною рисою характеру Миколи Макаренка є правда. Правда ніколи не була модною, але попит на неї завжди підвищений. Задовольнявся він рідко. А щоб простувати шляхом правди, потрібні відвага, мужність. Запізнавши сповна наслідки цього, наш земляк не зрадив ні себе, ні своїх колег-побратимів, а в широкому розумінні – весь український народ.

А ще Миколі Васильовичу притаманна виняткова людяність, яка вилілася і в створенні Фонду. За словами одного з його учнів і колег, коли взяти збірник казок, то звичайні літери в ньому – це пересічні люди, а велика, червона літера – це людяність Макаренка.

Він досить часто приїздить у рідне село, де й досі є оселя його дитинства та юності. Найсвятіше місце для нього – сільське кладовище. Могили батьків завжди доглянуті. І на рідному обійсті сам впроє чималий город, який ніколи не бур'яніє. Може, саме рідна земля додає йому спортивної наснаги, нагадує, що змолоду і він був майстром спорту з класичної боротьби. А ще ж він ніколи не минає рідну школу. Свого часу подарував учням і значну частину книг із власної бібліотеки.

Словом, нам є ким гордитися, є до кого проростати вдячною пам'яттю.

Микола МАРЧЕНКО,
директор Охнінківської школи
Прилуцького району.

А Юрію Оліферовичу Збанацькому цієї зими виповнилося б рівно сто років. У цивілізованій країні про людей такого масштабу згадувало б усе освічене суспільство. На жаль, тільки не в нас, бо ми не навчилися у своїх повсякденних діях опиратися на власну історію та на її творців. Гірше того – досі піддаємо сумнівам їх життя. Скажімо, в рідному Острі, де формувався великий талант ватажка месників і класичного письменника, в Ніжині, де юнак здобував педагогічну освіту, в Чернігові, де вчився в педагогічному технікумі й згодом чекав смерті в Яцевському концтаборі, так і не спромоглися назвати бодай вулицю його іменем. Бачите, хтось із колишніх колег по партизанській долі ще в давні часи приклеїв Герою Радянського Союзу Юрію Збанацькому ярлик зрадника, а правнуки погані не знайдуть часу дати справедливую оцінку діям і тих, хто просто воював у лісах, і тих, хто там переховувався, прикрившись партійним квитком. А в той же час донині крають око таблички на вулицях із прізвищами чужих українській землі майстрів кривавих розправ та голодоморів. Гірко про це говорити, але ж правду не зітреш на порох.

Як би там не було, та ім'я славетного уродженця Козелещини назавжди записано на скрижалях історії. Селянський син із загубленого в лісах Борсукова поблизу Остра сповна зазнав всіх випробувань, які випали на долю його покоління. Зовсім юним працював директором семирічної школи. Перед війною завідував райвідділом освіти, редагував районну газету в Острі. А коли прийшло воєнне лихоліття, був залишений у ворожому тилу для організації партизанського загону. Після неймовірних випробувань у підпіллі, після чекання смерті в гітлерівському таборі, з якого втік восени 1942 року, він таки виконав партійну волю – організував загін ім. Щорса, який згодом переріс у велике з'єднання. За героїзм Юрій Збанацький заслужено отримав звання Героя. На жаль, з визволенням для нього війна не закінчилася...

Донині в моїй пам'яті сяють теплим світлом вечори в гостинній господі Юрія Оліферовича та його чарівної дружини Ольги Хрисантіївни. Десь наприкінці 60-х років саме мій земляк разом із тодішнім головою Спілки письменників України Олесем Гончарем запросили мене своїм підпомічником, а це вже означало особливу довіру в наших стосунках. Саме на тих родинних вечірках і відкрив мені дещо з власної "партизанки" господар. Запам'ятався особливо епізод, коли з волі одного з партизанських генералів було вилучено його детальний звіт про діяльність з'єднання, поданий до Українського штабу партизанського руху. Вилучено й знищено, аби після того взятися за розправу над непокірним командиром, що свого часу не приєднався до обласного партизанського

з'єднання. Дійшла чутка в Козелецькій лісі про те, як після "стратегічного злиття" безслідно зникли командири окремих загонів. Довго довелося Юрію Збанацькому поновлювати документи, збирати різні свідчення, аби відмести всілякі звинувачення. А ще згодом, аби зберегти для історії імена буквально всіх своїх партизанів, він, уже в солідному віці, обтяжений різними мирними відзнаками, напише

тиліття впертої праці він став одним із провідних письменників України, широко знаним у багатьох кутках світу, автором десятків творів для дорослих та дітей. І нині без його творів наша література була б неповною.

Перші оповідання та нариси Ю. Збанацький опублікував у 1944 році. Але триумфальним входженням у велику літературу була його світла й захоплююча повість "Таємниця Соколиного бору". То був акт справжнього провидіння, акт народження майстра літератури. І навіть якби він не створив більше нічого, уже тільки цим одним твором увійшов би в історію літератури назавжди.

А письменник встиг зробити дуже багато. Повісті та оповідання про українське село, виконані в класичній манері, з мудрими та дотепними народними героями, тонкі за спостереженнями твори для дітей, гострі проблематичні п'єси, деякі повісті стали основою для створення повноформатних кінофільмів, сотні статей і розвідок – усе це розмаїтий творчий доробок великого майстра. А яким болем переповнена повість "Єдина" – про трагедію матері, закатованої фашистами в Яцеві! А за роман "Хвилі" йому було присуджено Шевченківську премію. Мав він і премії імені Лесі Українки, Миколи Островського та інші.

Незважаючи на різні підніжки, Юрій Збанацький утвердився в українському суспільстві й до останніх днів залишався борцем за його кращу долю. Як не скрипіли зубами від лютих недругів (а я їх теж багатьох знав), він тривалий час був одним із керівників української письменницької Спілки, першим головою її Київської організації. Був і депутатом Верховної Ради УРСР, делегатом різних партійних з'їздів. Не минули його рідні ордени та медалі вкупі з літературними преміями.

Та Юрій Оліферович в будь-яких ситуаціях залишався Людиною з великої літери, педагогом-наставником, а ще захисником інтересів колег по перу. Не раз і не двічі, як тільки над кимось нависала загроза, він до блиску начищав зірку Героя і йшов

до партійного ЦК, мов кидався на амбразу дзота. Як дбав навіть про найдрібніші побутові справи колег по перу. Як опікувався численними дітьми українських шкіл. Його доброти вистачало на всіх, і це – ще один подвиг нашого славного земляка...

Він спокійно й радісно зустрів нові часи, коли почала народжуватися Україна в державному чині. От тільки не любив гучного екстремізму, який волів змести все без розбору минуле. І тоді він, вдягаючи незмінний сірий плащик, соромливо ховав зароблену кров'ю зірку Героя під лацкан – аби раптом хтось із новітніх діячів не докорив. Хоча докоряти таким людям нічого – вони зробили все можливе для своєї Вітчизни. І в цьому їх неперебутній подвиг.

Леонід ГОРЛАЧ

Він не з легенди

Аж не віриться: ось перед твоїми очима ясніє добре обличчя дорогої людини, звучить трохи приглушений, аж млявий, голос. Звичайна собі людина, яких мільйони на землі. А між тим це той, хто овіяний ратною й письменницькою славою, хто у найжорстокіших умовах зумів зберегти в собі й непоказну людяність, й чисто педагогічну мудрість, хто не обізлився на недолугих недругів і мав великий талант гуртувати довкола себе друзів, які називали його любовно – Збанага.

унікальну документальну книгу "Ми не з легенди". Таким був ще один – уже мирний, творчий – подвиг нашого земляка.

Юрій Збанацький таки знайшов себе в літературі. Перші проби пера датуються ще довоєнними літами. Неймовірні ратні випробування тільки посилили в його душі потяг до прекрасного. Він ніби знаходив душевну рівновагу в творчості, забуваючи про потайні переслідування вчорашніх "друзів" по зброї. Врешті-решт яскраві літературні здобутки змусили недругів відмовитися від тотального наступу, водночас породивши купу підпільних заздрісників. Та Юрія Збанацького було важко зупинити – мав він характер твердий, поступливі принципи, якими оточив ніжну вчительську душу. Так чи інакше, за деся-

Хоч на загальних зборах і дана оцінка роботи наших бойових підрозділів, хочу детальніше поінформувати про роботу нашого відділення.

Згідно з затвердженим планом, значна робота проводилась по підготовці до святкування 200-річчя з дня народження Т.Г. Шевченка, 160-річчя з дня народження видатного земляка з Талалаївщини Василя Горленка, 210-ї річниці з дня народження українського кобзаря Остапа Вересая та 140-ї річниці з дня народження Миколи Міхновського – політичного та громадського діяча, публіциста, борця за незалежність.

З почуттям глибокого задоволення ми відчуваємо, що Шевченківська світлиця активно живе та працює! Сьогодні директор Центру творчості дітей та юнацтва м. Прилук Тетяна Савченко розповідає, що вчителі міста та району постійно проводять відкриті Шевченківські уроки для учнів та всіх бажаючих, що хочуть ще раз доторкнутися до нашої національної святині.

Члени нашого осередку з минулого році підтримали благодійну акцію, започатковану прилучанами – "Подаруй лаву місту". Сьогодні в центрі Прилук встановлена лава з гербом Прилуцького осередку Чернігівського земляцтва.

Одним з головних напрямків нашої діяльності є просвітницька робота щодо виховання молодого покоління, турбота про формування їхньої національної громадянської позиції. Саме тому за кошти земляцтва була виготовлена та встановлена меморіальна дошка М. Міхновському на будівлі Прилуцької гімназії №1 по вул. Київській, 190. Її урочисте відкриття відбулося в квітні минулого року. Теперішні гімназисти підготували до цього свята літературну композицію, присвячену нащадку старовинного козацького роду, вихованому у стінах Прилуцької гімназії в душі національної української традиції, який, обігнавши свій час, відкрито кинув заклик до державної самостійності української нації.

Ми постійно олікуємось дитячим будинком "Надія", що в Прилуках. Щороку

Передній край

делегатія осередку бере участь в заходах, присвячених Міжнародному дню захисту дітей, що святкується в червні місяці, з врученням подарунків та наданням благодійної допомоги для покращення умов перебування в закладі. В 2013 році ми успішно залучили до цієї благодійної справи представництво іноземної компанії ЛУКОЙЛ Оверсиз Сервіс Б.В. на чолі з керівником Романом Петрашовим, який особисто брав участь в святкових заходах та ознайомився з проблемами будинку. На покращення його матеріальної бази протягом року цим представництвом були перераховані кошти в розмірі 142 000 грн.

Відділення брало активну участь в організації та проведенні виступу в Прилуках минулого року володаря Гран-прі та лауреата І-х премій Міжнародних конкурсів оркестру народних інструментів "Святограй" та інструментального дуету Ірини та Дмитра Головачів "Благодать натхнення", присвяченого Міжнародному дню захисту дітей.

За звітний період значну роботу виконали члени земляцтва Срібнянського району нашого осередку на чолі з Миколою Поєтою та Дмитром Волохом.

В нашому земляцтві більш за все ми цінуємо історичні та духовні цінності рідної батьківщини. Саме в цьому нап-

рямку активно працювали талалаївці на чолі з Іваном Забіякою.

Особисто ним були організовані та підготовлені заходи, присвячені 160-річчю з дня народження видатного земляка з Талалаївщини Василя Горленка. Видання книги "Епістолярна спадщина Василя Горленка" за авторством Забіяки відбулося за підтримки та благодійної допомоги земляків.

За минулий рік члени осередку брали активну участь в заходах, що були ініційовані Радою товариства. Делегатія осередку – Тищенко Віктор Петрович та Забіяка Іван Михайлович – взяли участь в урочистостях, присвячених 70-річчю визволення м. Прилуки 18 вересня 2013 р.

Рік, що набирає розгону, спонукає нас до подальшої праці. Так, ми плануємо організувати та провести в Шевченківській світлиці в Прилуках урочистості до 200-річчя з дня народження Великого Кобзаря за участю лауреатів Шевченківської премії, посприяти оформленню в селах наших районів Шевченківських кімнат. Будемо продовжувати роботу по збиранню книжок для поповнення шкільних бібліотек.

Почнемо збирання фото та історичних матеріалів до видання книги про село Линовиця Прилуцького р-ну "Історія одного села". До 80-річчя нашого відомого земляка, заслуженого артиста України Бориса Харитонова будемо продовжувати роботу щодо остаточного облаштування музейної кімнати, присвяченої його творчості та діяльності. Плануємо порушити питання перед місцевою та обласною владою про надання Сокиринському історико-етнографічному музею ім. Остапа Вересая при Сокиринському професійному аграрному ліцеї статусу філіалу Чернігівського історичного музею ім. В.В.Тарновського.

Сподіваємось, що наші плани втіляться в життя.

Павло КРИВОНОС,
керівник Прилуцького відділення

Нас звели бджілки

Того дня за Ніжином тривав ремонт залізничної колії. І через це електропоїзд, у якому я їхав з Києва до Бахмача, запізнився більше, ніж на годину. Автобус, яким я мав дістатися до Рубанки, вже, мабуть, давно проминув її. А я віз гроші місцевому відділенню лікарні. Вирішив внести цю суму, як практичне підтвердження свого бажання надати певну фінансову допомогу якійсь установі рідного краю, скажімо, школі, бібліотеці. Голова Рубанської сільради Віталій Задерей і головний лікар дільничної лікарні Олег Калиняк були одностайні: така підтримка конче потрібна лікарні, де, між іншим, лікуються мешканці і моїх сіл – Терешихи, в якій народився, і Смолового, в якому жив до закінчення середньої школи.

Тож автобус пішов. Що було робити? Добиратися попутним автотранспортом складно і може бути довго – треба ж встигнути на вечірній автобус назад. Приймаю рішення їхати на таксі. Наближаюся до черги біля залізничного вокзалу. Раптом дорогу мені перегороджує чоловік з добрим, привітним обличчям, пропонує підвезти, куди мені треба. Невдовзі ми мчали до пункту мого призначення.

Знайомимося, розмовляємо, звісно, емоційно, не приховуючи радості від такої зустрічі. Бо ми були не лише земляками. У Миколи Федосійовича, виявилося, таке ж прізвище, як було дівоче у моєї покійної мами...

Головний лікар написав від руки розписку про отримання від мене грошей і запевнення, що вони разом з внесками інших спонсорів неодмінно будуть використані за призначенням – на придбання апарату для аналізу крові. А десь через півроку, після отримання повідомлення від головлікаря про придбання апарату, перебуваючи у рідних краях з приводу поховання родича, завітав до лікарні. Переконався, що той апарат є, працює. Стало гарно, приємно на душі від цього. А ще від того, що земляки, які перебувають тут на лікуванні, читають газету "Голос України", 10 примірників якої я передплачував на адресу сільради на весь 2012 рік.

А навесні минулого, 2013 року, телефонувє мені Микола Федосійович і пропонує своєрідну бартерсько-земляцьку угоду. Я мушу поїхати до київського Інституту бджільництва, викупити і забрати замовлені ним бджілки-матки, привезти їх до Бахмача, а він мене безкоштовно відвезе у мої Терешихи й Смолове, бо там десь близько його пасіка. Віз ті бджілки у спеціальній коробочці, як найдорож-

чий скарб. Повертаючись назад до Бахмача, я "заскочив" до лікарні, щиро й безкомпромісно запропонував головному лікареві Олегу Петровичу: "Якщо у вас ще буде конча потреба в моїй допомозі, повідомте..." Просив цю мою пропозицію передати голові сільради.

Потім ми заїхали до рідної сестри таксиста Ніни Феодосіївни, яка живе у Рубанці, пообідали, поспілкувалися. Тепер ми всі троє передзвонуємося, вітаємось зі святами. Я досліджую наші родинні зв'язки і досі чекаю пропозицію – прохання від голови сільської ради. Бо мені, як, гадаю, й іншим киянам-бахмачанам, треба знати, на що передусім потрібна й куди буде витрачена моя добродійна фінансова допомога.

І на останок. Ми тут у Києві, члени всіх відділень Чернігівського земляцтва, домагаємось розширення наших лав. Але, думаю, кожному з нас потрібні і корисні подібні контакти. Їх, виявляється, можна і вочевидь треба розширяти й на місцях – у своїх населених пунктах, нашій районній столиці.

І за кожної okazji казати землякам – особливо молодим, що в Києві є наша велика бджолина сім'я, яка потребує запаху щого нектару.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

член Бахмачького відділення.

Чи можна потрапити у казку? Напевно, що ні – відповідь багатьох хто з нас. І буде неправий, бо 17 дітям новгородсіверщини 9 січня 2014 року це вдалося. І вдалося не завдяки вигаданому казковому персонажу або чарівній паличці, а дякуючи прекрасній людині, патріоту своєї землі, нашому землякові Миколі Засульському, президенту Київської торгово-промислової палати, голові Новгород-Сіверського відділення Чернігівського земляцтва, який і подарував учням незабутні враження від перебування в столиці, пам'ятні новорічні подарунки, хвилини спілкування, проведені у стінах торгово-промислової палати. Життя і діяльність цієї людини є справжнім прикладом для наслідування молодому поколінню.

Змогли наші діти помилува-

Подорож у казку

тись краєвидами Києва, відвідати Майдан Незалежності. А найбільше задоволення отримали під час новорічної вистави у Палаці "Україна", де вони були не просто глядачами, а й активними учасниками веселого дійства.

Чудова гостинність нашого земляка, новорічне шоу назавжди залишаться в пам'яті дітей.

Приємно, що у наш час є люди, які не тільки словом, обіцянками, а конкретними гарними справами дбають про дітей та не забувають своє коріння.

Від імені дітей, батьків щиро дякуємо Миколі Засульському, бажаємо міцного здоров'я та многіх літ щасливого життя.

К. ДУДАР,

педагог-організатор Новгород-Сіверського районного Будинку школярів

Чудового зимового вечора у центрі культури і мистецтв СБ України зібралось товариство шанувальників української музики на творчий вечір заслуженого артиста України Анатолія Карпенка, щоб привітати його з 60-річним ювілеєм.

Жінці красивій

А називався вечір "Жінці красивій" недаремно, бо саме наша землячка – а його кохана дружина – заслужена артистка України Жанна Боднарук і надихнула відомого діяча культури на цю акцію. До речі, одним з найактивніших організаторів творчого звіту було столичне Чернігівське земляцтво.

Його друзі, актори, виконавці музичних творів дарували глядачам свою любов і тепло. Твори композитора звучали у виконанні ювіляра, народних, заслужених артистів України, лауреатів міжнародних конкурсів та запрошених гостей: Ж. Боднарук, Л. Сандуленка, В. Нечепоренка, братів Приймаків, І. Красовського, В. Лазаровича, А. Гнатюка, І. Афанасьєва та ін.

Іван Мечков, заступник директора департаменту мистецтв та навчальних закладів – начальник відділу музичного мистецтва Мінкультури України, виголосив вітання міністра культури України Ле-

оніда Новохатька. "Ваші численні пісні та музика для театру позначені особливою душевністю, теплотою, проникливістю, ліричністю і найщирішими почуттями. Тому не дивно, що з плином часу вони не втрачають популярності і є улюбленими серед широкого кола слухачів".

І це справді так, адже твори ювіляра вирізняються надзвичайною мелодійністю, в яких би жанрах він не працював.

Патріотичну пісню "Моя Україно" на слова Н. Шакуна натхненно виконала дружина митця, заслужена артистка України Жанна Боднарук. "Ця пісня написана Анатолієм Карпенком у 2001 році, і прем'єра її була тепло сприйнята глядачами та керівництвом держави. Ми вирішили виконати її першою, бо найкрасивіша жінка – це Україна", сказала Ж. Боднарук. Зворушливим був виступ сина А. Карпенка Андрія. Багато пісень ювіляр написав на вірші видатного поета М. Ткача. Одна з них для Вікторії Кобзар, із якою вона, тоді ще

маленька дівчинка, стала лауреатом пісенного конкурсу. З тих пір їй легко підкорюються нові вершини. От і цього разу співачка зачарувала глядачів виконанням пісні "Українські чобітки", підтанцювуючи.

Композитор разом із поетом

та драматургом М. Бровченком у 2005 році створив мюзикл "Про Світло або Мелодія Надії" на тему життя українського спудейства, насичений українським пісенним мелосом. Глядачі познайомилися із гумористичними та романтичними героями у талановитому втіленні братів Приймаків та В. Лазаровича. А сатиричну пісню під назвою "Дереза" виконав сам Анатолій Карпенко. У концерті звучали як відомі, так і нові пісні ювіляра. Окрім України та Жанны Боднарук, серце композитора заповнила ще одна чарівна жінка – Мельпомена.

"У 2008 році цей чоловік зробив приголомшливе аранжування до вистави "Едіт Піаф. Життя в кредит", на який до сьогоднішнього дня квитків не дістанете в театрі ім. І. Франка, – нагадав заслужений діяч мистецтв України Ігор Афанасьєв. – Разом із ним ми працювали в цьому театрі над спектаклями "Поміж небом і землею", "Урус-Шайтан" і "Мільярд для болонки" в обласному київському театрі. Мало того, що музика Анатолія Карпенка до вистави "Ніч перед Різдвом" в Амурському театрі за два роки прозвучала більше п'ятдесяти разів, цей спектакль їде на гастролі в КНР!"

Особистість зногого композитора, аранжувальника, звукорежисера, продюсера та автора-виконавця багатьох музичних творів та популярних пісень була різносторонньо представлена глядачам.

Вони покидали залу із відчуттям приємної зустрічі зі справжнім мистецтвом та прекрасною людиною.

Ганна СКРИПКА

Кумуляція

Віки молінь і прагнень – і Україна
Тополею з руїн росте в райну.
Україна – всенамолена ікона,
Налюблена прабатьківська земля.
Намріяне повернення – для скону?
Наорані, наплекані поля.
І сповнене енергією слово –
Не зражене котре, не випадкове.
Просвітлень душ, теренів прагну, Боже;
Набудує тим – і вигоюся, може.

Кавуни

Там, де видно Удай і дитинство,
Де на ниві – хвилі колосків,
Пам'ять розгортає благочинство
Давніх нерозвінчаних років.
Благість юних літ іще триває.
Добра казка тих, що вже пішли,
Гріє, уласкавлює, тримає
Там, де чари казки зацвіли.
Нас туди привів із братом тато:
Спіле жито, пагорб край села –
Вміли баштаном надвечір стати,
Казка там відтоді й зацвіла.
Там ростуть у житі кавуниська!
Там за днини з татком є і ми!
Звідти нам до обрію так близько,
Тільки з розпростертими крильми.
Виріє цвинтар... Вже грядки, не жито.
Удай ближчий млою сивини.
Добру казку не розворожити:
Ждуть мене від татка кавуни.

Мала Дівця

Мала Дівця – блискітка мала
У краплі світанкової росиці,
Дві зіроньки з-під юного чола:
Побачиш, – і довіку будуть снитися.
Мала Дівця споминою пече
Своїх краян – і гаряче, і палко.
Літає птахом, річкою тече
Мале крило – й мала водиця Галка.
Єднає Удай ліс та орний луг.
Віки єднають днесь – і праминуле.
Історія – безжалний гострий плуг.
В Дівцях – наші витоки пошулі.
Володькова, Велика між Дівця;
А Салтикова – в назві остороги...
На луках квіти цвітом горілиць.
Бори, діброви. І ялини строгі.
Мала Дівця – дівчинка мала
Йї доросла: мед-уста, а серце з перцем.
Мала Дівця – музика села
З піснями словами, що від серця.

Володимир ПАЩЕНКО

На 70-річчя Валентина Авдєєнка

*Над подніпровими горбами,
де ніжить Київ часоплин,
шумлять колядники*

з торбами:

*– Різдвяну зірку разом з нами
вже виглядає Валентин!*

*З якої б то такої речі
йому нечувана хвала?
Та кажуть, що в подібний вечір
сім десять літ тому в хуртєчі
його матуся привела.*

*А вже потому далі й далі
літа Авдєєнко верстав,
газети різні теж, мов кралі,
не за посади чи медалі
творив і в люди випускав.*

*Йому газета – завжди дія:
кому медку, кого – скарать.
Тому і любить так Авдія
народна совість і надія,
безсмертна журналістська
рать.*

*Коли були ще друзі голі
та й сам іще, не ївши, спав,
так гартувались в комсомолі,
що той за повелінням доли
вслід за наставником упав.*

*А як нові часи настали,
він славив Рух, аж доокі
кипіли села і квартали,
і сухарі, що зацвітали,
йому підносили Чорновіл.*

*Була в Авдія тайна сила –
навчати інших ремеслу.
Ляшку він ставив орлі крила,
хоч не давав у руки вила,
щоб гній той добував селу.*

*Він сотворив діла премнозі,
аж доки на Ткаченків клич
не у пенсійному обозі,
а в славнім "Отчому порозі"
розквіт, зустрівши стик сторіч.*

*І тут, відбившись од цензури,
він духом творчості розквіт.
Лишень з газетою амури
веде без страху та зажури
уже дванадцять добрих літ.*

*І хоч корінням із Поділля,
у Києві заритий пуп,
влюбивсь в чернігівське привілля
й після чергового застілля
узязв з земляцтвом нашим шлюб.*

*Надійний в будь-якому стані,
він творить літопис добра.
Він вірний незабутній Тані,
він ночував би на Майдані,
так дома тітонька стара.*

*Тож пошануєм круглу дату
і побратима, і творця.
Авдію скажемо, як брату:
– За тебе вип'єм як не квартиру,
то хоч козацького корця!*

Леонід ГОРЛАЧ

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення
України 06.ХІ.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво:
серія КВ №5594
Передплатний індекс 37630

Адреса редакції:
02660, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Електронна пошта:
otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

**В.В. Ткаченко, В.І. Авдєєнко,
Л.Н. Горлач (Коваленко),
А.Л. Курданов, Т.А. Літошко,
П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович,
Ю.А. Русанов, М.М. Ткач,
В.В. Пушкар'єв, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко.**

За достовірність фактів, точність імен і
прізвищ, географічних та історичних
реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Ганна Скрипка**.
Комп'ютерний набір **Ганна Скрипка**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення
товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві
у КП "Редакція журналу
"Дім, сад, город".
Тираж 1000.